

కిసాన్ క్రెడిట్ కార్డ్ (KCC): ముఖ్యమైన ముఖ్యాంశాలు

1. నేపథ్యం మరియు పరిణామం:

- **ప్రారంభం:** 1998 (ఆర్.వి. గుప్తా కమిటీ సిఫార్సుల మేరకు).
- **లక్ష్యం:** రైతులకు సాగు, పంట కోత అనంతర ఖర్చులు మరియు ఇతర అనుబంధ అవసరాల కోసం సకాలంలో, తక్కువ వడ్డీకి సంస్థాగత రుణాలను అందించడం.
- **సవరించిన KCC పథకం (2020):** ఇది పశుసంవర్ధక, మత్స్య మరియు వ్యవసాయేతర కార్యకలాపాలకు కూడా రుణ సదుపాయాన్ని విస్తరించింది.

2. నూతన మార్పులు & పరిమితులు (2025-26):

- **MISS కింద రుణ పరిమితి:** సవరించిన వడ్డీ సబ్వెన్షన్ పథకం (MISS) కింద రుణ పరిమితిని ₹3 లక్షల నుండి ₹5 లక్షలకు పెంచారు.
- **కొలేటరల్-ఫ్రీ లోన్ (హామీ లేని రుణం):** జనవరి 1, 2025 నుండి దీని పరిమితిని ₹1.6 లక్షల నుండి ₹2 లక్షలకు పెంచారు.
- **మత్స్యశాఖ & అనుబంధ రంగాలు:** ఈ రంగాల కోసం రుణ పరిమితిని ₹2 లక్షల నుండి ₹5 లక్షలకు పెంచారు.

3. వడ్డీ రేట్లు మరియు సబ్వెన్షన్:

- **ప్రాథమిక వడ్డీ:** ₹3 లక్షల వరకు స్వల్పకాలిక రుణాలపై 7% వడ్డీ ఉంటుంది.
- **ప్రోత్సాహకం (PRI):** రుణాన్ని సకాలంలో చెల్లించే రైతులకు అదనంగా 3% వడ్డీ సబ్వెన్షన్ లభిస్తుంది.
- **ప్రభావవంతమైన వడ్డీ రేటు:** సకాలంలో చెల్లించే రైతులకు వడ్డీ రేటు కేవలం 4% మాత్రమే పడుతుంది.

4. కిసాన్ రిస్ పోర్ట్ (KRP):

- **ప్రారంభం:** సెప్టెంబర్ 2023.
- **ప్రయోజనం:** రైతు ప్రొఫైల్లు, రుణ పంపిణీ డేటా మరియు వడ్డీ సబ్వెన్షన్ క్లెయిమ్లను డిజిటలైజ్ చేయడానికి రూపొందించిన ఏకీకృత వేదిక. ఇది పారదర్శకతను పెంచుతుంది.

5. గణాంకాలు (Latest Data):

- దేశవ్యాప్తంగా ప్రస్తుతం 7.72 కోట్ల యాక్టివ్ KCCలు ఉన్నాయి.
- మొత్తం బకాయి ఉన్న రుణం సుమారు ₹10.2 లక్షల కోట్లు.
- బ్యాంకుల భాగస్వామ్యం: మొత్తం 457 బ్యాంకులు (37 వాణిజ్య బ్యాంకులు, 46 ప్రాంతీయ గ్రామీణ బ్యాంకులు, 374 సహకార బ్యాంకులు) ఈ ప్లాట్‌ఫారమ్‌లో ఉన్నాయి.

6. అర్హత మరియు ఫీచర్లు:

- **లబ్ధిదారులు:** స్వంతంగా సాగు చేసే రైతులు, కౌలు రైతులు, వాటాదారులు (Sharecroppers), స్వయం సహాయక బృందాలు (SHGs) మరియు సంయుక్త బాధ్యత సమూహాలు (JLGs).
- **కార్డ్ రకం:** ఇది రూపే (RuPay) ఆధారిత కార్డు, దీని ద్వారా డిజిటల్ లావాదేవీలు మరియు సులభంగా నగదు ఉపసంహరణ చేసుకోవచ్చు.
- **చెల్లుబాటు:** KCC పరిమితి సాధారణంగా 5 సంవత్సరాల కాలానికి నిర్ణయించబడుతుంది.
- **విపత్తుల సమయంలో:** ప్రకృతి వైపరీత్యాల కారణంగా పంట నష్టం వాటిల్లితే, వడ్డీ చెల్లింపుపై 1 నుండి 5 సంవత్సరాల వరకు వెసులుబాటు ఉంటుంది.

మిషన్ వాత్సల్య & శిశు సంరక్షణ: ముఖ్యాంశాలు

1. రాజ్యాంగపరమైన అంశాలు:

- **అంశం:** 'పోలీసు' మరియు 'ప్రజా శాంతి' (Public Order) అనేవి భారత రాజ్యాంగంలోని 7వ షెడ్యూల్ ప్రకారం రాష్ట్ర జాబితా (State List) లోని అంశాలు.
- **బాధ్యత:** మానవ అక్రమ రవాణాను అరికట్టడం మరియు నేరాలను నింత్రించడం ప్రాథమికంగా రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల బాధ్యత.

2. జువెనల్ జస్టిస్ (JJ) యాక్ట్, 2015:

- **నోడల్ మంత్రిత్వ శాఖ:** కేంద్ర మహిళా మరియు శిశు అభివృద్ధి మంత్రిత్వ శాఖ.
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** సంరక్షణ మరియు రక్షణ అవసరమైన పిల్లల (CNCP) మరియు చట్టంతో విభేదించే పిల్లల (CCL) భద్రత, గౌరవం మరియు సంక్షేమం చూడటం.

- **చట్టబద్ధమైన సంస్థలు:** ఈ చట్టం కింద జిల్లా మరియు రాష్ట్ర స్థాయిల్లో ఈ క్రింది సంస్థలు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి:
 - స్టేట్ చైల్డ్ ప్రొటెక్షన్ సొసైటీ.
 - **చైల్డ్ వెల్ఫేర్ కమిటీలు (CWCs):** సంరక్షణ అవసరమైన పిల్లల విషయంలో నిర్ణయాలు తీసుకునే అధికారం వీరికి ఉంటుంది.
 - **జువెనల్ జస్టిస్ బోర్డులు (JJBs).**
 - జిల్లా శిశు సంరక్షణ యూనిట్లు (DCPUs).
 - చైల్డ్ కేర్ ఇన్ స్టిట్యూషన్స్ (CCIs).

3. ప్రత్యేక పోలీస్ విభాగాలు (సెక్షన్ 107):

- **Special Juvenile Police Unit (SJPU):** ప్రతి జిల్లా మరియు నగరంలో డిప్యూటీ సూపరింటెండెంట్ ఆఫ్ పోలీస్ (DySP) కంటే తక్కువ కాకుండా ఒక అధికారి నేతృత్వంలో దీనిని ఏర్పాటు చేయాలి.
- **Child Welfare Police Officer:** ప్రతి పోలీస్ స్టేషన్లో అసిస్టెంట్ సబ్ ఇన్ స్పెక్టర్ (ASI) స్థాయికి తగ్గుకుండా ఒక అధికారిని దీని కోసం నియమించాలి.

4. మిషన్ వాత్సల్య (Mission Vatsalya):

- **రకం:** ఇది ఒక కేంద్రప్రాయోజిత పథకం (Centrally Sponsored Scheme).
- **సేవలు:**
 - **సంస్థాగత సంరక్షణ (Institutional Care):** CCIs ద్వారా విద్య, వృత్తి విద్యా శిక్షణ, ఆరోగ్యం మరియు కౌన్సెలింగ్ అందించడం.
 - **సంస్థాగతేతర సంరక్షణ (Non-Institutional Care):** స్పాన్సర్షిప్, ఫోస్టర్ కేర్ (దత్తత పెంపకం), అడాప్షన్ (దత్తత) మరియు ఆఫ్ ఫోస్టర్ కేర్ (18 ఏళ్ల తర్వాత సంరక్షణ).

5. డిజిటల్ ప్లాట్ ఫారమ్లు (Integrated Portals):

మిషన్ వాత్సల్య కింద ఒక ఏకీకృత పోర్టల్ను రూపొందించారు, ఇందులో ఈ క్రిందివి విలీనం చేయబడ్డాయి:

- **TrackChild:** తప్పిపోయిన/దొరికిన పిల్లల వివరాల కోసం (ఇది MHA యొక్క CCTNS తో అనుసంధానించబడింది).
- **Khoya-Paya:** పౌరులు నేరుగా తప్పిపోయిన లేదా కనిపించిన పిల్లల గురించి సమాచారం ఇవ్వడానికి.
- **CARINGS:** పిల్లల దత్తత ప్రక్రియను పర్యవేక్షించడానికి.

6. ఎమర్జెన్సీ హెల్ప్ లైన్:

- **చైల్డ్ హెల్ప్ లైన్ (1098):** ఇది 24x7 అందుబాటులో ఉండే ఎమర్జెన్సీ సేవ.
- ఇది ఇప్పుడు కేంద్ర హోం మంత్రిత్వ శాఖకు చెందిన ERSS-112 (Emergency Response Support System) తో అనుసంధానించబడింది.

పరీక్షల కోసం క్విక్ రివిజన్ పాయింట్స్:

- **NCRB రిపోర్ట్:** తప్పిపోయిన మహిళలు మరియు పిల్లల గణాంకాలను 'Crime in India' పేరుతో ప్రచురిస్తుంది.
- **నిర్వహణ:** JJ యాక్ట్ అమలులో ప్రాథమిక బాధ్యత రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలదే (సెక్షన్ 106).
- **నోడల్ అధికారులు:** తప్పిపోయిన పిల్లల కేసుల కోసం రాష్ట్ర మరియు జిల్లా స్థాయిల్లో ప్రత్యేక నోడల్ అధికారుల నియామకం తప్పనిసరి.

భారత్ టెక్స్ 2026 (Bharat Tex 2026): ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రాథమిక సమాచారం:

- **నిర్వహణ తేదీలు:** 14-17 జూలై, 2026.
- **వేదిక:** భారత్ మండపం, న్యూఢిల్లీ.
- **ప్రారంభించిన వారు:** కేంద్ర జౌళి శాఖ మంత్రి శ్రీ గిరిరాజ్ సింగ్.
- **స్వరూపం:** ఇది ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ఏకీకృత టెక్స్టైల్ ఎగ్జిబిషన్ (World's largest Integrated Textile Fair).

2. ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:

- **5F విజన్:** గౌరవ ప్రధానమంత్రి గారి '5F' విజన్ ను (Farm to Fibre to Factory to Fashion to Foreign) సాకారం చేయడం.

- **వాల్యూ చైన్:** ఫైబర్ మరియు యార్న్ (నూలు) నుండి వస్త్రాలు, టెక్నికల్ టెక్స్టైల్స్ మరియు సుస్థిర ఆవిష్కరణల వరకు మొత్తం టెక్స్టైల్ రంగాన్ని ఒకే గొడుగు కిందకు తీసుకురావడం.

3. నిర్వహణ సంస్థ:

- ఇది పరిశ్రమల నేతృత్వంలో జరిగే చొరవ. దీనిని **భారత్ టెక్స్ ట్రేడ్ ఫెడరేషన్ (BTTF)** నిర్వహిస్తుంది.
- ఇందులో 11 టెక్స్టైల్ ఎగుమతి ప్రోత్సాహక మండలిలు (EPCs) మరియు ఇతర పరిశ్రమల సంస్థలు సభ్యులుగా ఉన్నాయి.
- **చైర్మన్ (BTTF):** శ్రీ నరేన్ గోయెంకా.

4. కీలక ఫీచర్లు:

- **గ్లోబల్ టెక్స్టైల్ డెలాగ్:** ప్రపంచ వాణిజ్య గమనం, ESG (Environmental, Social, and Governance) ప్రమాణాలు, మరియు **ఇండస్ట్రీ 5.0 (Industry 5.0)** పై నాలెడ్జ్ సెషన్లు నిర్వహించబడతాయి.
- **MSME అనుసంధానం:** భారతీయ MSMEలు, స్టార్టప్లు మరియు డిజైనర్లకు అంతర్జాతీయ తయారీదారులు మరియు కొనుగోలుదారులతో కనెక్ట్ అవ్వడానికి ఇది ఒక వేదిక.
- **టెక్నికల్ టెక్స్టైల్స్:** సాంకేతిక వస్త్రాలు మరియు పర్యావరణ అనుకూల (Sustainable) వస్త్రాలపై ప్రత్యేక దృష్టి.

5. అంచనాలు (Data for Exams):

- **పాల్గొనే దేశాలు:** 140 కంటే ఎక్కువ దేశాల నుండి ప్రతినిధులు.
- **ఎగ్జిబిటర్లు:** 3,500 కంటే ఎక్కువ వ్యాపార ప్రదర్శనకారులు.
- **సందర్శకులు:** సుమారు 1,30,000 మంది శ్రేడ్ విజిటర్లు వస్తారని అంచనా.

పరీక్షల కోసం క్విక్ నోట్స్:

- **భారత్ టెక్స్** అనేది భారతదేశాన్ని గ్లోబల్ టెక్స్టైల్ హబ్ గా మార్చడానికి ఉద్దేశించిన ప్లాగ్షిప్ ఈవెంట్.

- ఇది కేవలం ప్రదర్శన మాత్రమే కాదు, **రివర్స్ బయర్-సెల్లర్ మీట్స్ (RBSM)** మరియు పాలసీ డైలాగ్స్ ద్వారా పెట్టుబడులను ఆకర్షించడానికి ఒక సాధనం.
- భారతదేశం యొక్క సాంప్రదాయ చేనేత (Handlooms) మరియు ఆధునిక తయారీ సామర్థ్యాన్ని ప్రపంచానికి చాటిచెప్పడం దీని ప్రధాన లక్ష్యం.

PM-RAHAT పథకం: ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రాథమిక సమాచారం:

- **పూర్తి పేరు:** Prime Minister - Road Accident Victims' Hospitalisation and Assured Treatment (PM-RAHAT).
- **ప్రారంభ తేదీ:** 13 ఫిబ్రవరి 2026.
- **చట్టబద్ధత:** మోటారు వాహనాల చట్టం (MV Act), 1988 లోని **సెక్షన్ 162** ప్రకారం ఈ పథకాన్ని రూపొందించారు.
- **ప్రధాన లక్ష్యం:** రోడ్డు ప్రమాద బాధితులకు 'గోల్డెన్ అవర్' (ప్రమాదం జరిగిన మొదటి గంట) లోపు నగదు రహిత (Cashless) చికిత్స అందించడం.

2. పథకం యొక్క ముఖ్యాంశాలు (Salient Features):

- **చికిత్స కవరేజీ:** ప్రతి బాధితుడికి **₹1.5 లక్షల వరకు** ఉచిత చికిత్స లభిస్తుంది.
- **సమయ పరిమితి:** ప్రమాదం జరిగిన నాటి నుండి గరిష్టంగా **7 రోజుల వరకు** మాత్రమే ఈ కవరేజీ వర్తిస్తుంది.
- **స్థిరీకరణ చికిత్స (Stabilization):** ప్రాణాపాయం లేని కేసుల్లో **24 గంటలు**, ప్రాణాపాయ స్థితిలో ఉన్న కేసుల్లో **48 గంటల వరకు** తక్షణ చికిత్స అందిస్తారు.
- **వర్తింపు:** భారతదేశంలోని ఏ రకమైన రహదారిపై (National/State/Local) మోటారు వాహనం వల్ల ప్రమాదం జరిగినా ఈ పథకం వర్తిస్తుంది.

3. అమలు చేసే వేదికలు (Digital Platforms):

ఈ పథకాన్ని రెండు ప్రధాన డిజిటల్ ప్లాట్‌ఫారమ్ల అనుసంధానం ద్వారా అమలు చేస్తున్నారు:

- **eDAR (Electronic Detailed Accident Report):** పోలీసులు ప్రమాద వివరాలను నమోదు చేయడానికి.
- **TMS 2.0 (Transaction Management System):** నేషనల్ హెల్త్ అథారిటీ (NHA) ద్వారా ఆసుపత్రులు చికిత్స మరియు క్లెయిమ్ వివరాలను నమోదు చేయడానికి.

4. నిధుల సమీకరణ (Funding):

చికిత్స ఖర్చులను **మోటారు వాహన ప్రమాద నిధి (Motor Vehicle Accident Fund - MVAf)** ద్వారా చెల్లిస్తారు:

- వాహనానికి ఇన్సూరెన్స్ ఉంటే: సాధారణ బీమా కంపెనీల నుండి నిధులు వస్తాయి.
- ఇన్సూరెన్స్ లేని పక్షంలో లేదా 'హిట్ అండ్ రన్' (Hit & Run) కేసుల్లో: కేంద్ర బడ్జెట్ మద్దతు ద్వారా నిధులు అందుతాయి.

5. కీలక సంస్థలు మరియు వ్యవస్థలు:

- **నోడల్ ఏజెన్సీ:** నేషనల్ హెల్త్ అథారిటీ (NHA).
- **ఆసుపత్రులు:** ఆయుష్మాన్ భారత్ (AB PM-JAY) కింద ఉన్న 36,112 ఆసుపత్రులు మరియు ఇతర గుర్తింపు పొందిన ఆసుపత్రులు.
- **రాహ్-వీర్ (RAH-VEER):** ప్రమాద బాధితులకు సహాయం చేసే 'గుడ్ సమారిటన్' (మంచి పౌరుడు) ను ఈ పథకం కింద రాహ్-వీర్ అని పిలుస్తారు. వీరు **112 (ERSS)** హెల్ప్లైన్ ద్వారా సహాయం పొందవచ్చు.
- **చెల్లింపు గడువు:** క్లెయిమ్ ఆమోదం పొందిన **10 రోజులలోపు** ఆసుపత్రికి నిధులు విడుదల చేయాలి.

6. ఫిర్యాదుల పరిష్కారం (Grievance Redressal):

- **జిల్లా స్థాయి:** జిల్లా రోడ్డు భద్రతా కమిటీ (DRSC) మరియు గ్రీవెన్స్ రిడ్రెస్సన్ ఆఫీసర్ (GRO).
- **రాష్ట్ర స్థాయి:** స్టేట్ రోడ్డు సేఫ్టీ కౌన్సిల్ (SRSC).
- **కేంద్ర స్థాయి:** ఇంటర్-మినిస్టేరియల్ స్టేరింగ్ కమిటీ పర్యవేక్షిస్తుంది.

పరీక్షల కోసం క్విక్ టిప్స్:

- ఈ పథకం ఏ ఇతర కేంద్ర లేదా రాష్ట్ర పథకాల కంటే **అగ్రధామి (Precedence)** గా ఉంటుంది.
- ఇది పూర్తిగా **డిజిటల్ వర్క్ ఫ్లో (End-to-End Digital)** ద్వారా పారదర్శకతను నిర్ధారిస్తుంది.
- సెక్షన్ 162 (MV Act) మరియు ₹1.5 లక్షల పరిమితిని గుర్తుంచుకోవడం ముఖ్యం.

నేషనల్ ఈ-విధాన్ అప్లికేషన్ (NeVA): ముఖ్యాంశాలు

1. ప్రాథమిక ఉద్దేశ్యం:

- **లక్ష్యం:** దేశంలోని అన్ని రాష్ట్రాలు మరియు కేంద్రపాలిత ప్రాంతాల (UT) శాసనసభలను 'డిజిటల్ హౌస్ లు'గా మార్చడం.
- **నినాదం:** ఇది 'వన్ యెస్ డ్రావ్ నేషన్ - వన్ అప్లికేషన్' (One Nation - One Application) లో భాగంగా రూపొందించబడింది.
- **స్వరూపం:** ఇది ఒక ఉమ్మడి సాఫ్ట్ వేర్ ప్లాట్ ఫారమ్, దీని ద్వారా శాసనసభ కార్యకలాపాలను కాగిత రహితంగా (Paperless) నిర్వహిస్తారు.

2. అమలు విధానం:

- **త్రైపార్టీక ఒప్పందం (Tripartite MoU):** ఈ ప్రాజెక్ట్ అమలు కోసం కేంద్ర ప్రభుత్వం, సంబంధిత రాష్ట్ర ప్రభుత్వం మరియు ఆ రాష్ట్ర శాసనసభ మధ్య మూడు పక్షాల ఒప్పందం జరుగుతుంది.
- **ప్రస్తుత స్థితి:** ఇప్పటివరకు 28 రాష్ట్రాలు/UTలు ఈ ఒప్పందంపై సంతకం చేశాయి.
- **అమలు:** ప్రస్తుతం 21 రాష్ట్ర/UT శాసనసభలు ఇప్పటికే డిజిటల్ విధానంలో కార్యకలాపాలను నిర్వహిస్తున్నాయి. మరో 7 రాష్ట్రాలు అమలులో వివిధ దశల్లో ఉన్నాయి.

3. నిధుల పంపిణీ (Funding Pattern):

- నేషనల్ ఈ-విధాన్ అప్లికేషన్ అనేది ఒక **కేంద్ర ప్రాయోజిత పథకం (Centrally Sponsored Scheme)**.
- నిధుల పంపిణీ నిష్పత్తి:
 - సాధారణ రాష్ట్రాలు: 60:40 (కేంద్రం : రాష్ట్రం).
 - ఈశాన్య మరియు హిమాలయ రాష్ట్రాలు: 90:10.

- కేంద్రపాలిత ప్రాంతాలు: 100% కేంద్ర నిధులతో.

4. సాఫ్ట్వేర్ ఫీచర్లు:

- మొబైల్ మరియు వెబ్ యాప్లు: సభ్యులందరికీ సులభంగా సమాచారం అందుబాటులో ఉంటుంది.
- డిజిటల్ వర్క్లో: ప్రశ్నల సమర్పణ, నోటీసుల జారీ మరియు ఇతర శాసనసభ కార్యకలాపాలన్నీ ఆన్లైన్లోనే జరుగుతాయి.
- e-Book మాడ్యూల్: శాసనసభ పత్రాలు మరియు రికార్డులు డిజిటల్ రూపంలో సభ్యులకు మరియు ప్రజలకు (పబ్లిక్ పోర్టల్ ద్వారా) అందుబాటులో ఉంటాయి.

5. ప్రయోజనాలు:

- కాగిత రహితం: భారీగా కాగితం వాడకాన్ని తగ్గించడం ద్వారా పర్యావరణ పరిరక్షణ మరియు ఖర్చు ఆదా.
- పారదర్శకత: శాసనసభ కార్యకలాపాలను సామాన్య ప్రజలు కూడా ఆన్లైన్లో వీక్షించే అవకాశం.
- సమర్థత: సమాచార సేకరణ మరియు విశ్లేషణ వేగవంతం అవుతుంది.

పరీక్షల కోసం క్విక్ టిప్స్:

- నోడల్ మంత్రిత్వ శాఖ: కేంద్ర పార్లమెంటరీ వ్యవహారాల మంత్రిత్వ శాఖ.
- మొదటి డిజిటల్ అసెంబ్లీ: దేశంలో పూర్తిస్థాయిలో NeVAను అమలు చేసిన మొదటి రాష్ట్రం నాగాలాండ్.
- ప్రాముఖ్యత: ఇది 'డిజిటల్ ఇండియా' కార్యక్రమం కింద ఒక కీలక ప్రాజెక్ట్.

కేరళ అభివృద్ధి ప్రాజెక్టులు 2026: ముఖ్యాంశాలు

1. ఆర్థిక పెట్టుబడి & మౌలిక సదుపాయాలు:

- మొత్తం విలువ: ₹11,000 కోట్లు.
- లక్ష్యం: కేరళ అభివృద్ధిని వేగవంతం చేయడం మరియు కనెక్టివిటీని పెంపొందించడం.

2. పారిశ్రామికాభివృద్ధి - కొచ్చి రిపైనరీ (Polypropylene Unit):

- **ప్రాజెక్టు:** కొచ్చి రిఫైనరీలో పాలిప్రోపిలీన్ యూనిట్ (Polypropylene Unit) ప్రారంభం.
- **ప్రయోజనం:** ప్యాకేజింగ్, టెక్స్టైల్స్, ఆటోమొబైల్స్ మరియు మెడికల్ డివైజెస్ రంగాలకు ఇది ముడిసరుకును అందిస్తుంది.
- **ముఖ్య ఉద్దేశ్యం:** 'ఆత్మనిర్భర్ భారత్' (స్వయం సమృద్ధి) లక్ష్య సాధనలో భాగంగా ఈ యూనిట్ ఏర్పాటు చేయబడింది.

3. మత్స్య రంగం మరియు సాగర తీర అభివృద్ధి:

- **సీవీడ్ ప్రొడక్షన్ (Seaweed Production):** సముద్రపు పాచి ఉత్పత్తిలో కొత్త అవకాశాలను ప్రోత్సహించడం.
- **ఆధునిక చేపల పెంపకం:** ఆధునిక ఫిష్ ఫార్మింగ్ సిస్టమ్స్ను ప్రభుత్వం ప్రోత్సహిస్తోంది.
- **FPOలు:** మత్స్య రంగంలో రైతు ఉత్పత్తిదారుల సంఘాల (Fisherman Producer Organisations) పెరుగుదలను ప్రధాని కొనియాడారు.
- **ప్రత్యేక మంత్రిత్వ శాఖ:** మత్స్యకారుల సంక్షేమం కోసం కేంద్రం ఏర్పాటు చేసిన ప్రత్యేక మంత్రిత్వ శాఖ వల్ల కేరళకు లబ్ధి చేకూరిందని పేర్కొన్నారు.

4. సామాజిక అంశాలు:

- **అఖిల కేరళ ధీవర సభ (Akhila Kerala Dheevara Sabha):** సమాజంలో సామాజిక సామరస్యం మరియు ఐక్యతను పెంపొందించడంలో ఈ సంస్థ చేసిన కృషిని ప్రధాని ప్రశంసించారు. (గమనిక: 'ధీవర' అనేది కేరళలోని మత్స్యకార సమాజం).

పరీక్షల కోసం క్విక్ రివిజన్ పాయింట్లు:

అంశం	వివరాలు
ప్రాజెక్టుల విలువ	₹11,000 కోట్లు
ప్రదేశం	కొచ్చి, కేరళ

అంశం	వివరాలు
కీలక పారిశ్రామిక యూనిట్	పాలిప్రోపిలీన్ యూనిట్ (కొచ్చి రిఫైనరీ)
ప్రోత్సాహక రంగం	సీవీడ్ (Seaweed) ఉత్పత్తి & ఆధునిక మత్స్య సాగు
సామాజిక సంస్థ	అఖిల కేరళ ధీవర సభ

ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ధాన్యపు నిల్వ పథకం: ముఖ్యాంశాలు

1. అమలు చేసే సంస్థలు (PACS):

- ఈ పథకాన్ని ప్రాథమిక వ్యవసాయ పరపతి సంఘాల (PACS) స్థాయిలో అమలు చేస్తారు.
- వీటిని జిల్లా సహకార అభివృద్ధి కమిటీలు (DCDC) గుర్తించి ఆమోదించాలి.
- FCI, NAFED, NCCF వంటి సంస్థలు నిల్వ అవసరమున్న ప్రాంతాలను గుర్తించి, అక్కడ PACS ద్వారా గోదాముల నిర్మాణానికి ప్రాధాన్యత ఇస్తాయి.

2. ఎంపిక కావడానికి PACS అర్హతలు:

- గత రెండు ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో నికర విలువ (Net worth) సానుకూలంగా ఉండాలి.
- బ్యాంక్ డిఫాల్టర్ కాకూడదు.
- గత మూడు వరుస ఆర్థిక సంవత్సరాల్లో లాభాల్లో ఉండాలి (కనీసం ₹5 లక్షల సంచిత లాభం ఉండాలి).
- ప్రతిపాదిత గోదాము కనీస సామర్థ్యం 500 MT (మెట్రిక్ టన్నులు) లేదా అంతకంటే ఎక్కువ ఉండాలి.

3. పథకాల అనుసంధానం (Convergence):

ఈ బృహత్తర పథకాన్ని కేంద్ర ప్రభుత్వంలోని వివిధ పథకాలతో కలిపి అమలు చేస్తున్నారు:

- **Agriculture Infrastructure Fund (AIF):** గోదాముల నిర్మాణానికి తీసుకునే రుణంపై వడ్డీ రాయితీ (Interest Subvention) అందిస్తుంది.
- **Agricultural Marketing Infrastructure Scheme (AMI):** గోదాముల నిర్మాణానికి 33% సబ్సిడీ అందిస్తుంది.
- ఇతర అనుసంధాన పథకాలు: **SMAM** (వ్యవసాయ యాంత్రికరణ), **PMFME** (ఆహార ప్రాసెసింగ్).

4. ఆర్థిక సహాయం & వడ్డీ రేట్లు:

- **సబ్సిడీ ఏజెన్సీ:** AMI పథకం కింద **నాబార్డ్ (NABARD)** సబ్సిడీని మంజూరు చేస్తుంది.
- **రుణం:** రాష్ట్ర/జిల్లా కేంద్ర సహకార బ్యాంకులు (StCBs/DCCBs) PACSలకు రుణాలు అందిస్తాయి.
- **వడ్డీ తగ్గింపు:** AIF కింద లభించే 3% వడ్డీ రాయితీ మరియు నాబార్డ్ ప్రత్యేక రీఫైనాన్స్ స్కీమ్ కలయిక వల్ల, PACSలకు లభించే **నికర వడ్డీ రేటు కేవలం 1%** మాత్రమే ఉంటుంది.

5. రాష్ట్రాల సహకారం:

- **రాజస్థాన్** మరియు **గుజరాత్** వంటి రాష్ట్రాలు తమ సొంత రాష్ట్ర స్థాయి పథకాల ద్వారా గోదాముల నిర్మాణానికి అదనపు ఆర్థిక సహాయాన్ని అందిస్తున్నాయి.

పరీక్షల కోసం క్విక్ రివిజన్ పాయింట్లు:

అంశం	వివరాలు
పథకం పేరు	ప్రపంచంలోనే అతిపెద్ద ధాన్యపు నిల్వ పథకం
లక్ష్య సమూహం	PACS (ప్రాథమిక వ్యవసాయ పరపతి సంఘాలు)
సబ్సిడీ ఛానలైజింగ్ ఏజెన్సీ	నాబార్డ్ (NABARD)

అంశం	వివరాలు
నికర వడ్డీ రేటు (PACSLకు)	1% (AIF వడ్డీ రాయితీ తర్వాత)
కనీస నిల్వ సామర్థ్యం	500 MT (మెట్రిక్ టన్నులు)
ప్రధాన అనుసంధాన పథకాలు	AIF, AML, SMAM, PMFME

INS త్రికండ్ - మారిషస్ పర్యటన: ముఖ్యాంశాలు

1. పర్యటన నేపథ్యం:

- **నౌక రకం:** ఇది భారత నౌకాదళానికి చెందిన **స్టెల్త్ ఫ్రిగేట్ (Stealth Frigate)**.
- **ప్రాంతం:** నైరుతి హిందూ మహాసముద్ర ప్రాంతంలో (South West Indian Ocean Region) కార్యాచరణ మోహరింపులో భాగంగా ఈ పర్యటన జరిగింది.
- **వేదిక:** పోర్ట్ లూయిస్, మారిషస్.

2. మారిషస్ జాతీయ దినోత్సవం:

- **సందర్భం:** 2026 మార్చి 12న జరిగే 58వ మారిషస్ జాతీయ దినోత్సవ వేడుకల్లో INS త్రికండ్ పాల్గొంటుంది.
- **పాల్గొనే విభాగాలు:** మార్చింగ్ కంపెంజెంట్, నేవీ బ్యాండ్ మరియు ఫ్లై-పాస్ట్ కోసం హెలికాప్టర్ ఈ వేడుకల్లో భాగం అవుతాయి.
- **వేదిక:** పోర్ట్ లూయిస్లోని 'చాంప్ డి మార్స్' (Champ de Mars).

3. ప్రధాన లక్ష్యాలు:

- **సముద్ర సహకారం (Maritime Cooperation):** ఇరు దేశాల మధ్య సముద్ర భద్రతపై సహకారాన్ని పటిష్ఠం చేయడం.

- **ఇంటరాపబిలిటీ:** సంయుక్త శిక్షణ మరియు సాంస్కృతిక మార్పిడి ద్వారా కార్యాచరణ సమన్వయాన్ని పెంచడం.
- **ద్వైపాక్షిక సంబంధాలు:** భారతదేశం మరియు మారిషస్ మధ్య ఉన్న దౌత్య మరియు రక్షణ సంబంధాలను మరింత బలోపేతం చేయడం.

పరీక్షల కోసం క్విక్ రివిజన్ పాయింట్లు:

అంశం	వివరాలు
యుద్ధనౌక పేరు	INS త్రికండ్ (INS Trikand)
నౌక రకం	స్టెల్ ఫ్రిగేట్ (తల్వార్ క్లాస్ అనుబంధం)
దేశం	మారిషస్ (పోర్ట్ లూయిస్)
ముఖ్య సందర్భం	58వ మారిషస్ జాతీయ దినోత్సవం
కమాండింగ్ ఆఫీసర్	కెప్టెన్ సచిన్ కుల్కర్ణి
ప్రాధాన్యత	సాగర్ (SAGAR) విజన్ మరియు హిందూ మహాసముద్ర భద్రత